

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus 18.11.2024 § 262

Kuntalain (410/2015) § 110 mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 26.8.2024 talousarvion laadintaohjeet ja kokouksessaan 23.9.2024 osastokohtaiset toimintakaterat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä tekninen lautakunta ovat tehneet omat talousarvioesityksensä vuodelle 2025. Kokouksessa ovat läsnä kasvatus- ja koulutusjohtaja ja tekninen johtaja esittelemässä talousarviota omien toimielimiensä osalta.

Oheismateriaali:

1) Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus jatkaa talousarvion käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 2.12.2024.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Pasi Ruotula p. 050 439 8005

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää aloittaa talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025-2027 käsittelyn.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti aloittaa talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025-2027 käsittelyn.

Mika Hiltunen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 18.28.

Tekninen johtaja Tommi Hirvonen, kasvatus- ja koulutusjohtaja Leila Kurki, henkilöstöpäällikkö Sari Ahokas ja hyvinvointi- ja työllisyyspäällikkö Ulla Mänttari-Tikka osallistuivat kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan klo 17.03-19.14.

Kunnanhallitus 02.12.2024 § 279

236/02.02.01/2024

Kontiolahden kunnan organisaatorakenne vaihtui 1.7.2024. Muutoksesta aiheutuneet muutokset vaikuttavat talousarvioon 2025 ja taloussuunnitelma vuosiin 2025-2027. Muutoksesta aiheutuen tulosalueiden toimintakatevertailu aikaisempien vuosien kanssa ei ole realistinen.

Käyttötalous

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 26.8.2024 talousarvion laadintaohjeet ja kokouksessaan 23.9.2024 osastokohtaiset toimintakateraamit (ulkoinen). Käyttötalouden toimintakateraami on 1,5 miljoonaa euroa alle alkuperäisen talousarvion 2024.

Tekninen lautakunta käsitteli talousarvioehdotuksen kokouksessaan 29.10.2024 § 128. Kunnanhallituksen tekniselle lautakunnalle asettama toimintakateraami vuodelle 2025 on -7 242 t€. Tekninen lautakunta päätöksessään esittää kunnanhallitukselle toimintakatteen -7 382 t€. Teknisen lautakunnan esityksessä toimintakate on siis 140 t€ asetettua raamia heikompi. Teknisen lautakunnan kokouksen jälkeen toimielimen talousarvio on tarkentunut. Tarkennuksesta johtuen kunnanhallituksen talousarviokäsittelyyn kunnanjohtajan ehdotus teknisen lautakunnan osalta toimintakatteen on raamin mukainen -7 242 t€.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsitteli talousarvioehdotuksen kokouksessaan 30.10.2024 § 24. Kunnanhallituksen kasvatus- ja koulutuslautakunnalle asettama toimintakateraami vuodelle 2025 on -27 864 t€. Raamissa on huomioitu mahdollinen määrärahaylitys (600 t€) alkuperäiseen talousarvioon 2024 nähden. Määrärahaylitys on käsitelty osavuositraportti 3 yhteydessä. Valtuuston 11.11.2024 § 57 hyväksymä määrärahaylitys on 264 t€. Kunnanhallitus raamia asettaessaan päätti, että mikäli määrärahaylitys näyttää toteutuvan arvoitua (600 t€) pienempänä, kasvatus- ja koulutuslautakunnan raami pienenee vastaavalla summalla. Näin ollen kasvatus- ja koulutuslautakunnan tarkentunut raami on -27 528 t€.

Raamin asettamisen jälkeen kunnanvaltuusto on kaksi kertaa kokoontunut (valtuustoseminaari ja valtuuston iltakoulu) käsittelemään talousarviota 2025. Näissä kokoontumisissa on muun muassa käsitelty kasvatus- ja koulutuslautakunnan alaisuudessa olevien tulosalueiden nykytilannetta ja tulevaisuden näkymiä. Keskustelujen perusteella kasvatus- ja koulutusjohtaja ehdotti lautakunnalle toimintakatteen -28 266 t€, joka on 738 t€ asetettua raamia heikompi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle

toimintakatteeksi -28 465 t€, joka on 937 t€ asetettua raamia heikompi. Kunnanhallituksen talousarviokäsittelyyn kunnanjohtajan ehdotus kasvatus- ja koulutuslautakunnan osalta toimintakatteeksi on kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdituksen mukainen -28 266 t€.

Kunnanhallituksen itselleen asettama raami on -10 932 t€ vuodelle 2025. Kunnanjohtaja esittää hyväksyttäväksi toimintakateeksi -10 712 t€, joka on 220 t€ asetettua raamia parempi.

Kunnanhallituksen tarkastuslautakunnalle asettama toimintakateraami vuodelle 2025 on -35 t€. Kunnanjohtaja esittää hyväksyttäväksi toimintakateeksi -35 t€.

Kunnahallituksen asettama käyttötalouden toimintakateraami koko kunnalle on yhteensä -45 737 t€ (huomioiden kasvatus- ja koulutuslautakunnan määrärahamuutoksesta aiheutunut muutos alkuperäiseen raamiin). Kunnanjohtajan ehdotus koko kunnan käyttötalouden toimintakateraamiksi on -46 255 t€, joka on 518 t€ kunnanhallituksen asettamaa, kasvatus- ja koulutuslautakunnan osalta tarkentunutta raamia heikompi. Kunnanjohtajan ehdotus perustuu valtuustoseminaarissa, valtuuston iltakoulussa ja kunnanhallituksen kokouksessa 18.11.2024 käytyihin keskusteluihin.

Verotulot

Tuloveroprosenttia nostettiin 0,4 %-yksiköllä vuodelle 2025. Kontiolahden kunnallisveroprosentti vuodelle 2025 on 8,8 % ja arvio kunnallisverokertymästä 29,0 milj. euroa. Muutos vuoden 2024 ennusteeseen nähden on 13,5 prosenttia.

Vuoden 2025 kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu 3,7 miljoonaa euroa. Muutos vuoden 2024 ennusteeseen nähden 7,2 %. Kontiolahden kunnan yhteisöverokertymäksi vuodelle 2025 arvioidaan 2,2 miljoonaa euroa, muutos vuoden 2024 ennusteeseen nähden -24,6 %. Yhteisöveron osuus kunnan verotuloista on noin 6,4 % vuonna 2025.

Vuoden 2025 valtionosuusarvio perustuu valtion talousarvioehdotukseen ja Kuntaliiton sekä Valtiovarainministeriön ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Valtiovarainministeriön 7.10.2024 julkaisemien laskelmien mukaan Kontiolahden kunnan vuoden 2025 peruspalveluiden valtionosuuksien määräksi on arvioitu 18,4 miljoonaa euroa ja veroperustemuutoksien kompensaatioksi 0,9 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kunnan kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus. OKM:n valtionosuus on arvioitu -1,8 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien määräksi on arvioitu yhteensä 17,5 miljoonaa euroa vuodelle 2025.

Investoinnit

Taloussuunnitelmassa investointitaso on sopeutettu kestävämmälle tasolle, velkaantumiseen liittyvien riskien kasvun, korkotason nousun ja korkean investointitason menoja lisäävien vaikutusten rajoittamiseksi. Kontiolahden suuret rakennusinvestoinnit valmistuvat vuodenvaihteessa 2023-2024. Vuoden 2025 nettoinvestoinnit ovat 4,0 miljoonaa euroa. Koko taloussuunnitelmakauden investointien arvioidaan olevan noin 13,1 miljoonaa euroa.

Rahoitusosuudet

Toteutuneen mittavan investointitason takia kunnan lainakanta tulee olemaan ennätyksellisen suuri seuraavien vuosien aikana. Myös

investointeihin kohdistuvat poistot tulevat rasittamaan kunnan käyttötaloutta tulevina vuosina. Suunnitelman mukaiset lainojen lyhennykset vuonna 2025 ovat 7,4 miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2025 enintään 6,0 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudella 2025-2027 lainakannan arvioidaan laskevan 5,9 miljoonaa euroa.

Rahoitusmenoissa on varauduttu pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen korkomenoihin. Korkomenoissa on varauduttu lainakannan ja korkotason kasvuun. Korkotason nousu vaikuttaa uusiin lainoihin sekä nykyisen lainakannan vaihtuvakorkoisten lainojen osuuteen. Lainakannan voimakas kasvaminen viime vuosina pitää sisällään huomattavaa korkoriskiä tuleville vuosille.

Talousarviota valmistellaan kunnissa useiden muutosten ja epävarmuustekijöiden keskellä, minkä vuoksi tulevat vuodet tulevat olemaan taloussuunnittelun osalta haasteelliset.

Liite:

- Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Lisätietoja: hallintopäällikkö Pasi Ruotula p. 050 439 8005

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää:

1.) hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman, ja

2.) esittää kunnanvaltuustolle vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman hyväksymistä.

Päätös:

Päätettyään talousarviosta 2025 ja taloussuunnitelmakaudesta 2025-2027/ varhaiskasvatuspalvelun tulosalueelta käydyn keskustelun kunnanhallituksen puheenjohtaja totesi, että Aulikki Sihvonen oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: Lisätään yhden perheohjaajan tehtävään varhaiskastuksen tulosalueelle 49 000 euron määräraha vuodelle 2025. Anneli Parkkonen kannatti Aulikki Sihvosen muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän pohjaesityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiassa on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä.

Puheenjohtaja esitti, että ne jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Aulikki Sihvosen vastaehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi äänestystavan.

Äänestyksessä annettiin yhteensä 9 (kpl) ääntä. Äänestyksen tulos on 7 (kpl) JAA ääntä, 2 (kpl) EI ääntä, 0 tyhjä ja 0 poissa. Äänestysraportti on kokousasian liitteenä.

Kunnanhallitus päätti äänin 7-2 hyväksyä kunnanjohtajan ehdotuksen.

Kunnanjohtajan uusi ehdotus:

Kunnanhallitus päättää:

1.) lisätä perusopetuksen tulosalueelle kolmen osa-aikaisen ja määräaikaisen koulunkäynninohjaajan tehtävään 57 000 euron määrärahan vuodelle 2025,

2.) hyväksyä muilta osin liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman, ja

3.) esittää kunnanjohtajan muutetun ehdotuksen mukaisesti kunnanvaltuustolle vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman hyväksymistä.

Kunnanhallitus päätti:

1.) lisätä perusopetuksen tulosalueelle kolmen osa-aikaisen ja määräaikaisen koulunkäynninohjaajan tehtävään 57 000 euron määrärahan vuodelle 2025,

2.) hyväksyä muilta osin liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman, ja

3.) esittää kunnanjohtajan muutetun ehdotuksen mukaisesti kunnanvaltuustolle vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman hyväksymistä.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.39-18.57.

Matti Mäntynen jääväsi (edustusjäävi) itsensä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulosalueelle myönnettävien avustusten käsittelyn aikana.